

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Күки авыл жирлеге Советы

КАРАР № 10

Күки авылы

2019 елның 8 июле

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру турында Нигезләмәне раслау хакында

Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Күки авыл жирлеге” үзидарәлек берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге Советы КАРАР БИРӘ:

1. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингын үткәру турында күшымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үзләренең нормалар иҗат итү (эшләү) эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

курсәтелгән Нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затлар билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән үзидарәлек хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләренә (курсәтнамәләренә) тиешле үзгәрешләрне кертергә.

3. Каарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлегенең түбәндәге адрес буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Күки авылы, Яңа урам, 5 йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукий мәгълүмат рәсми порталы”ында урнаштырырга.

4. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көненнән соң ун көн узгач үз көченә керә.

5. Каарның үтәлешенә контролълек итүне үземнең җаваплылыкта калдырам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Күки авыл жирлеге башлыгы

А.М.Бәдертдинов

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Күки авыл жирлеге Советының
2019 елның 8 июлендәге 10 номерлы
каары белән расланды

**Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының
үзидарәлек норматив хокукий актларындагы
үзгәрешләр мониторингын үткәрү туринда
Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан қабул ителгән үзидарәлек норматив хокукий актларының хокук куллану мониторингын гамәлгә ашыру тәртибен тәгаенли (алга таба – норматив хокукий актлар мониторингы).

2. Законнардагы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының үзидарәлек норматив хокукий актларындагы үзгәрешләр мониторингы жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренең вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырылучы үзидарәлек актларын қабул итү (бастырып чыгару), үзгәрту яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэммин итү өчен мәгълүмат жыйнау, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күз алдында тота.

3. Мониторинг Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

4. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль район Советы аппаратының юридик бүлгеге һәм үзидарәлек берәмлекенең башка жирле үзидарә органнары белән элемтәдә торып хезмәттәшлек итәләр.

5. Мониторинг үткәрү өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге жирле үзидарә органнарында жаваплы затлар билгеләнә.

6. Мониторинг үткәрунең максатлары булып тора:

федераль һәм республика законнарына яраклаштыру максатларында үзидарәлек актларын қабул итүдә, үзгәртүдә һәм көчен югалтуын тануда ихтияҗны ачыклау;

үзидарәлек актларындагы коллизияләрне, каршылыклар һәм кимчелекләрне, хокукий жайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукий базасын системалаштыруны

тәэммин итү:

үзидарәлек актларындағы коррупцияғә (ришвәтчелеккә) жирлек тудыручы факторларны ачықлау;

кирәк булмаган (актуалылек югалткан) яки практикада кулланылмаучы үзидарәлек актларын яисә аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачықлау;

хокук куллануның нәтижәлелеген күтәрү, үзидарәлек актларын тормышка ашыруның нәтижәлелеген төшерүче факторларны ачып би्रү;

жирле үзидарә органнарының тиндәшле бүлекчәләре тарафыннан үзидарәлек актларының үтәлүене контролъне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар эшләү (ижат итү) процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләрне жыйнауны, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала:

Россия Федерациясенең конституциячел законнары, федераль законнары һәм бүтән закон актларындағы;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив хокукий актлары, федераль дәрәҗәдәге законнарга ярдәмче бүтән норматив хокукий актлардағы;

Татарстан Республикасы законнары һәм бүтән норматив хокукий актларындағы;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Күки авыл жирлеге Уставындағы, үзидарәлек актларындағы.

8. Мониторингны үткәрүгә нигез булып тора:

федераль һәм республика закон актларына үзгәрешләр керту;

хокукий жайга салуның билгеле бер өлкәсендә үзидарәлек актларын куллануга анализ;

прокуратура органнары хәбәре (мәгълүматы);

гаммәви мәгълүмат чараларының үзидарәлек актларының житешсезлекләре яки аларны камилләштерү зарурлығы турында хәбәре;

гражданнарының, юридик затлар, шул исәптән җәмәгать, фәнни, хокук яклау һәм бүтән оешмаларның, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының үзидарәлек актларының камил булмавы хакында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган:

Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукий актлар регистрына кертелгән үзидарәлек актларына карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлығы тарафыннан үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсен;

аларны үткәрүгә вәкаләтле затларның үзидарәлек актларына тиешле тәртиптә әзерләнгән коррупцияғә каршы экспертиза бәяләмәләрен;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр, семинарлар, халық тыңлаулары, җәмәгатьчелек фикер алышулары һәм башка чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткәрү тәртибе

9. Жирле үзидарә органнары мониторингны үzlәренең компетенциясендәге мәсьәләләр буенча әлеге Нигезләмәнең 5 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара элемтәдә (хезмәттәшлектә) үtkәрәләр.

Мониторингны үtkәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үtkәрелергә, кирәkle мәгълүматны соратып алдырырга, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе субъектларының бутән муниципаль берәмлекләре тәжрибәсе өйрәнелергә, бутән эш формалары файдаланылырга мөмкин.

10. Мониторинг анализ ярдәмендә гамәлгә ашырыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларга дәгъва белдерү турындагы эшләр буенча хөкем актларына (хөкем гамәленә);

прокурор илтифат итүе (реакциясе) актларына.

11. Мониторингны үtkәрү формалары:

1)тармак мониторинги – эшчәнлекнең билгеле бер өлкәсендә норматив хокукий актларны куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

2)нокталы (урынлы) мониторинг – конкрет норматив хокукий актны яисә аның бер өлешен куллану турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мониторинг;

3)оператив мониторинг – норматив хокукий актларның гамәлдә булуларының беренче елы дәвамында кулланылулары турында мәгълүмат алу өчен гамәлгә ашырылучы мориторинг.

12. Мониторингны, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлауны, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үtkәрелүче нормалар булдыру эшенең нәтиҗәләрен беркетүне (билгеләүне) гамәлгә ашыру максатларында үзидарәлек норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарә органнарында үзидарәлек норматив хокукий актлары реестрын оештыру һәм алыш бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә алыш барылалар.

13. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары файдаланыла (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйле күрсәтелгән мөмкинлек булганда), алар тәэмин итә:

“Консультант плюс” мәгълүмати системасында контролъгә қуелган закон һәм бутән норматив хокукий актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүматның керүен;

“Консультант плюс” мәгълүмати системасының хокукий жайга салуның тиндәшле өлкәләре буенча яңалыклар ленталарының мәгълүматы керүен;

Үзидарәлек актларының законнарга ачыкланган туры килмәүләре турында “Кодекс” мәгълүмат компаниясенең “Төбәк законнары аналитигы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасының мәгълүматы керүен.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында бутән мәгълүмати системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

14. Әлеге Нигезләмәнең 10 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән

ұзидарәлек хокукий актларын кабул итүне (бастырып чыгаруны), ұзгәрту яисә көчен югалтуын тануны (гамәлдән чыгаруны) тәэмін итү өчен мониторингны гамәлгә ашырганда ұзидарәлек актларын қуллану практикасы турындағы мәгълұмат түбәндәге критерийлар буенча ғомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданың гарантияләнгән хокукларын, ирек һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

ұзидарәлек актларын кабул итү (бастырып чыгару) зарурлығы тәгаенләнгән күбрәк юридик көчкә ия норматив хокукий актларның булуы;

муниципаль актны бастырып чыгарганда жирле ұзидарә органы компетенциясе чиқләрен үтәү;

ұзидарәлек актында коррупциячел факторларның булуы;

хокукий җайга салуда ижтимагый мәнәсәбәтләрнең тулылығы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

ұзидарәлек актын кулланғанда аның нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

ұзидарәлек хокукий актын кулланғанда урынсыз яки нигезсез қаарлар, гамәлләр (гамәл қылмаулар);

норматив хокукий актларны қуллану практикасының булуы;

норматив хокукий актларны бертөрле қуллану практикасының юкىлігі;

ұзидарәлек актын аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм эчтәлеге;

мөрәжәгать итүчеләрнең (гариза бирүчеләрнең) ұзидарәлек акты тарафыннан җайга салынған мәнәсәбәтләр белән бәйле таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүне кире кагу) турында закон көченә көргән хәкем актларының булуы (саны) һәм аларны кабул итүнең нигезләре.

15. Мониторинг нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актлар ұзгәрешләрен китереп чыгаручы ұзгәрүләре беленгән очракта жирле ұзидарә органнары тарафыннан:

ұзидарәлек актына ұзгәрешләр көртү, ұзидарәлек актының көчен югалтуын тану, яңа ұзидарәлек акты кабул итү турында ұзидарәлек актларының тиндәшле проектлары эшләнә;

ұзидарәлек актларын күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәллеккә китерүгә юнәлтелгән бүтән төрле ҹаралар қүрелә.

16. Федераль һәм республика законнарына муниципаль актларга ұзгәрешләр көртү зарурлығын китереп чыгара торған ұзгәртүләр көрткән очракта мониторинг федераль яки республика актын бастырып чыгарған мизгелдән соң 30 көн дәвамында үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә гражданнарының, юридик затлар, индивидуаль эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимијате органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының мөрәжәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълұматы (хәбәре), “Россия Федерациясе прокуратурасы турында” федераль законда билгеләнгән срокларда қаралучы прокурор илтифаты актларыннан гайре, нигез болған очракта мониторинг алар көргән көннән соң 30 көн дәвамында гамәлгә ашырыла. Құрсәтелгән очракларда мониторингны үткәру нәтижәләре хакында мөрәжәгать иткән затка хәбәр ителә.

Ерак перспективада көченә керүче федераль һәм республика закон актларының үзгәрешләре ачыланган очракта жирле үзидарә органнарының норма булдыру эшчәнлеге планнарына тиндәшле төзәтмәләр турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

17. Мониторинг нәтижәләре буенча үзидарәлек акты проектын эшләү һәм кабул итү тиндәшле федераль һәм (яки) республика актын, әлеге Нигезләмәнен 16 пунктының өченче абзацында күрсәтелгән очрактан гайре, үзгәрту вакытыннан соң ике айдан да артык булмаган сротка үткәрелә.

18. Мониторингны үткәргү җаваплы затлар ай саен хисап аеннан соң килүче айның 5 нче числоыннан да соңармыйча жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

18.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүматны;

мониторинг үткәрү периоды (чоры) турында мәгълүматны;

хокукый җайга салу предметына, мониторингны үткәрү нигезенә қыскача характеристиканы.

18.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүматлар) үз эченә алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыланган проблемалары турында мәгълүматны;

үзидарәлек актларына үзгәрешләр керту буенча һәм (яки) яналарын кабул итүнен зарурлығы, үзидарәлек актларын гамәлдән чыгару турында рекомендацияләрне (тәкъдимнәрне);

хокук мәнәсәбәтләренең тиндәшле өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән мониторинг йомгакларына нигезләнгән бүтән нәтижәләр һәм тәкъдимнәрне.

19. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән үзидарәлек актлары законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасы үзидарәлек норматив хокукый актлары регистрына керту өчен жибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен анда булмаган мониторинг нәтижәләре буенча ачыланган үзидарәлек актлары жибәрелә.

20. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар булдыру процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнегә мөмкин.

IV. Жаваплылык

21. Мониторингны үткәргү һәм хокуклар булдыру эшчәнлеге өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагындагы хокукый җайга салуның тиндәшле өлкәсендә үзидарәлек актларын федераль һәм республика законнарына үзвакытында яраклаштыру өчен персональ (шул исәптән дисциплинар тәртиптә) жаваплы булалар.

22. Мониторинг йомгаклары буенча тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, җәмгыятык һәм дәүләткә зиян китергән гамәлләр (гамәл кылмаулар) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре җаваплы була.